

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247291

**อิทธิพลของการถูกตีคดีในทางสังคม และความอ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธ
ต่อพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรง และพฤติกรรมก้าวร้าวแทนที่**

นางสาวสุภาดา บุสนาทะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

600252066

อิทธิพลของการถูกกีดกันทางสังคม และความอ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธ
ต่อพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรง และพฤติกรรมก้าวร้าวแทนที่

นางสาวสุชาดา ชูสาเหาะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF SOCIAL EXCLUSION AND REJECTION SENSITIVITY
ON DIRECT AND DISPLACED AGGRESSION

Miss Suchada Chusahoh

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อิทธิพลของการถูกกีดกันทางสังคม และความอ่อนไหวต่อ
การถูกปฏิเสธต่อพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรง และพฤติกรรม
ก้าวร้าวแทนที่

โดย

นางสาวสุชาดา ชูสาเหาะ

สาขาวิชา

จิตวิทยาสังคม

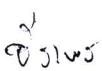
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

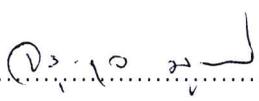
อาจารย์จรุงกุล บุรพวงศ์

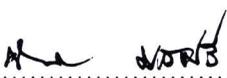
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูธรรมโน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์จรุงกุล บุรพวงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อภิขญา ไชยวุฒิกรณวานิช)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย)

สุชาดา ชูสาเหาะ: อิทธิพลของการถูกกีดกันทางสังคม และความอ่อนไหวต่อการถูก
ปฏิเสธต่อพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรง และพฤติกรรมก้าวร้าวแทนที่ (EFFECTS OF
SOCIAL EXCLUSION AND REJECTION SENSITIVITY ON DIRECT AND
DISPLACED AGGRESSION) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์จรุงกุล
บุรพวงศ์, 89 หน้า

247291

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการถูกกีดกันทางสังคมและความอ่อนไหว
ต่อการถูกปฏิเสธต่อการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรงและพฤติกรรมก้าวร้าวแทนที่ ผู้ร่วม
การทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 160 คน ที่ผ่านการคัดเลือกมาแล้วว่ามี
ความอ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธสูงหรือต่ำได้รับการสุ่มเข้าสู่เงื่อนไขไม่ถูกกีดกันทางสังคมและ
ถูกกีดกันทางสังคมโดยการรับหรือไม่รับเข้าร่วมกลุ่มทำกิจกรรมของผู้ช่วยวิจัย จากนั้นวัด
พฤติกรรมก้าวร้าวโดยให้ผู้ร่วมการทดลองเลือกประเภทของเสียงที่จะนำไปทดสอบผู้ช่วยวิจัย

การศึกษาที่ 1 วัดพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรง พบว่าเมื่อถูกกีดกันทางสังคม ผู้ที่มีความ
อ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธสูงแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรงมากกว่าผู้ที่มีความอ่อนไหวต่อ
การถูกปฏิเสธต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อไม่ถูกกีดกันทาง
สังคม ในการศึกษาที่ 2 วัดพฤติกรรมก้าวร้าวแทนที่ พบว่าเมื่อถูกกีดกันทางสังคมผู้ที่มีความ
อ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธสูงแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวแทนที่มากกว่าผู้ที่มีความอ่อนไหวต่อการ
ถูกปฏิเสธต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) แต่ไม่แตกต่างกันเมื่อไม่ถูกกีดกันทางสังคม

สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม.....ลายมือชื่อนิสิต.....สุ.ช.ด.๑.....ชูล้ำไผ่.....
ปีการศึกษา..2553.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....จรุง กุ.....

5178138438 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS : Social exclusion / Rejection Sensitivity / Direct Aggression / Displaced Aggression

SUCHADA CHUSAHOH: EFFECTS OF SOCIAL EXCLUSION AND REJECTION SENSITIVITY ON DIRECT AND DISPLACED AGGRESSION. THESIS ADVISOR : JARUNGKUL BURAPAVONG, 89 pp.

247291

This research examined the effects of social exclusion and rejection sensitivity on direct and displaced aggression. Participants were 160 undergraduate students previously classified as high or low in rejection sensitivity. Each participant was randomly assigned to being excluded from or included in a group activity by the experimenter assistants.

Study 1 shows that in the social exclusion condition, high rejection sensitivity participants display significantly more direct aggression, measured by their selection of the kind of noise to be administered to the assistants, than participants low in rejection sensitivity ($p < .001$), whereas in the inclusion condition no difference is found. Study 2 shows that in the social exclusion condition, participants with high rejection sensitivity display significantly more displaced aggression than participants with low rejection sensitivity ($p < .05$), while there is no difference in the inclusion condition.

Field of Study : Social Psychology..... Student's Signature Suchada Chusahoh
 Academic Year : 2010..... Advisor's Signature Jarungkul Burapavong

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
ความอ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธ.....	3
การถูกกีดกันทางสังคม.....	8
การพัฒนาสมมติฐาน.....	23
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	26
สมมติฐานการวิจัย.....	28
ขอบเขตการวิจัย.....	28
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	29
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	29
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	31
บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	32
กลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	33
วิธีการเก็บข้อมูล.....	42
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

	หน้า
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ลักษณะทั่วไปของผู้ร่วมการทดลอง.....	49
การวิเคราะห์เบื้องต้นของการทดลองที่ 1.....	51
การทดสอบสมมติฐานการวิจัยของการทดลองที่ 1.....	52
การวิเคราะห์เบื้องต้นของการทดลองที่ 2.....	55
การทดสอบสมมติฐานการวิจัยของการทดลองที่ 2.....	56
ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติม.....	60
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	61
สมมติฐานข้อที่ 1.....	61
สมมติฐานข้อที่ 2.....	62
สมมติฐานข้อที่ 3.....	63
สมมติฐานข้อที่ 4.....	64
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	70
รายการอ้างอิง.....	71
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก.....	79
ภาคผนวก ข.....	82
ภาคผนวก ค.....	84
ภาคผนวก ง.....	85
ภาคผนวก จ.....	86
ภาคผนวก ฉ.....	87
ภาคผนวก ช.....	88
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	89

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างในการสร้างมาตรวัดลักษณะความอ่อนไหวต่อการ ถูกปฏิเสธ จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ	36
2 จำนวนผู้เข้าร่วมการทดลองจำแนกตามเงื่อนไขการทดลอง.....	32
3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มผู้เข้าร่วมการทดลอง	50
4 ผลการวิเคราะห์คะแนนความก้าวร้าวโดยตรง จำแนกตามระดับความอ่อนไหวต่อ การถูกปฏิเสธและเงื่อนไขการถูกกีดกันทางสังคม.....	52
5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความก้าวร้าวโดยตรง.....	52
6 การทดสอบการเปรียบเทียบต่างของคะแนนความก้าวร้าวโดยตรง.....	54
7 ผลการวิเคราะห์คะแนนความก้าวร้าวแทนที่ จำแนกตามระดับความอ่อนไหวต่อ การถูกปฏิเสธและเงื่อนไขการถูกกีดกันทางสังคม.....	56
8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความก้าวร้าวแทนที่.....	56
9 การทดสอบการเปรียบเทียบต่างของคะแนนความก้าวร้าวแทนที่.....	58
10 สรุปการทดสอบสมมติฐาน.....	59
11 การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์รายชื่อของมาตรวัดความอ่อนไหวต่อการถูก ปฏิเสธ.....	82

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1.1 และ 1.2.....	25
2 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3.1 และ 3.2.....	27
3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการทดลองที่ 1.....	46
4 สรุปขั้นตอนการดำเนินการทดลองที่ 2.....	48
5 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถูกกีดกันทางสังคมและความอ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธใน การศึกษาที่ 1.....	53
6 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถูกกีดกันทางสังคมและความอ่อนไหวต่อการถูกปฏิเสธใน การศึกษาที่ 2.....	57
7 ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดความอ่อนไหวต่อการถูก ปฏิเสธ.....	84

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์จรุงกุล บุรพวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ รวมทั้งให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด ทั้งยังให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนิตินิตินาวิชา 3800215 จิตวิทยานุคลิกภาพชั้นนำ เพื่อทำการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อุวรรณโณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิภรณ์วานิช และรองศาสตราจารย์ ดร. วรณี แกมเกตุ ที่ช่วยประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

กราบขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และยังให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากนิตินิตินาวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไปด้วย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ จิตวิทยาสังคมทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจซึ่งกันและกันมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณกมลกานต์ จินข้าง และคุณรัตติกาล พาฬเสวต ที่อยู่เคียงข้างกันและไม่เคยจะทิ้งกันไปไหน แม้ในยามที่มีปัญหา

ขอขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ที่เป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดในชีวิตของผู้วิจัย อีกทั้งยังคอยสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอดในทุก ๆ เรื่อง รวมทั้งต้องขอบใจน้องชายทั้ง 2 คนของผู้วิจัย ที่คอยถามไถ่และเป็นห่วงเป็นใยผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายขอขอบคุณพระเจ้าที่ทำให้ผู้วิจัยมีทุกวันนี้